

به نام خدا

بیماری‌های داخلی، جراحی در
دوران بارداری جلد ۱

منیره طوسی

کارشناس ارشد مامایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

سیده زهرا قائمی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان

صدیقه فروهری

عضو هیأت علمی مرکز تحقیقات ناباروری دانشگاه علوم پزشکی شیراز

سرشناسه	: قائمی، سیده زهرا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: بیماری‌های داخلی، جراحی در دوران بارداری / سیده زهرا قائمی، منیره طوسی، صدیقه فروهری.
مشخصات نشر	: شیراز: تخت جمشید: قشقای، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۲ ج. در یک مجلد (۱۹۵ ص).
شابک	: دوره : 8-038-978-600-039-5: ج. 1: 978-600-283-041-8: ج. 2: 978-600-283-041-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: آبستنی -- عوارض و عواقب
موضوع	: زنان آبستن -- جراحی -- عوارض و عواقب
موضوع	: زنان -- بیماری‌ها -- پرستاری و مراقبت
موضوع	: مراقبت‌های پیش از زایمان
شناسه افزوده	: طوسی، منیره، ۱۳۵ -
شناسه افزوده	: فروهری، صدیقه، ۱۳۴۵ -
رده بندی کنگره	: RG ۵۷۱/۹/ب ۹۱۱
رده بندی دیویی	: ۳/۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۰۹۰۴۲۴

بیماری‌های داخلی، جراحی در دوران بارداری

نویسنده گان: منیره طوسی، سیده زهرا قائمی، صدیقه فروهری

ناشر: تخت جمشید ■ ناشر همکار: قشقای

نوبت چاپ: اول ■ سال چاپ: ۱۳۹۲ ■ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

صفحه آرای: موسسه کتاب آرایان پارس ■ طراح جلد: مریم شجاعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۸۳-۰۳۹-۵

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

آدرس: شیراز، میدان شهدا، خ پروزی (نمازی)، جنب بانک تجارت شعبه پروزی، طبقه اول؛

کد پستی: ۷۱۳۷۶-۷۳۹۹۶ تلفنکس: ۰۷۱۱-۲۲۴۵۴۰۱

E-mail: t_jamshid@yahoo.Com

www.Shiraznasher.com

مقدمه

این کتاب بر اساس تلفیقی از جدیدترین منابع پزشکی و مامایی در زمینه بیماری‌های داخلی و جراحی و به گونه‌ای دقیق بر پایه‌ی سر فصل دروس داخلی - جراحی در مامایی تنظیم گردیده و می‌تواند به عنوان یکی از منابع تدریس در اختیار اساتید و دانشجویان این رشته قرار گیرد.

به جاست که از زحمات تمامی همکارانی که در گردآوری این کتاب ما را یاری نمودند، تشکر و قدردانی نماییم.

بلبل از فیض گل آموخت سخن ورنه نبود

این همه قول و غزل تعبیه در مقفارش

این تحفه ناقابل را پیشکش همه کسانی می‌کنیم که به ما آموختند

و چون خورشید بی‌دریغ بر مسیرمان تابیدند

و خاضعانه خارمغیلان از پیش پایمان زدودند.

فهرست مطالب

فصل اول: چاقی ۱۱

- ۱۱ اضافه وزن در بارداری بر اساس چه شاخصی محاسبه می‌گردد؟
- ۱۱ چاقی باعث افزایش چه خطراتی در بارداری می‌گردد؟
- ۱۲ آیا کاهش وزن در بارداری توصیه می‌گردد؟
- ۱۳ میزان افزایش وزن بر اساس BMI برای هر خانم باردار چگونه محاسبه می‌گردد؟
- ۱۴ آیا عوامل فیزیولوژیک مانند سن و قد مادر بر وزن گیری در دوران بارداری تاثیر دارند؟
- ۱۴ میزان افزایش وزن مادر باردار بر اساس BMI در هر هفته چقدر می‌باشد؟
- ۱۵ چاقی خطر وقوع کدام عوارض را در مادر و جنین افزایش می‌دهد؟
- ۱۵ جهت کنترل وزن در بارداری چه تمهیداتی را باید در نظر گرفت؟
- ۱۷ برای کاهش وزن از چه روش‌های جراحی استفاده می‌گردد؟
- ۱۸ در بارداری‌هایی که بعد از عمل بای پس معده و گاستروبیلاستی ...
- ۱۹ مهم‌ترین تدابیر درمانی که در بارداری و زایمان مادران چاق توصیه می‌گردد چیست؟

فصل دوم: تروما ۲۳

- ۲۳ چه درصدی از زنان در بارداری دچار تروما می‌شوند؟
- ۲۴ تروما در دوران بارداری چه تاثیراتی بر مادر و جنین دارد؟
- ۲۴ تاثیر شدت تروما بر زن باردار بستگی به چه عواملی دارد؟

- چه تروماهایی زنان حامله را گرفتار می کنند و می توانند جنین را تحت تاثیر قرار دهند؟..... ۲۵
- چند درصد از تروماهای بارداری را ترومای کند تشکیل می دهد؟..... ۲۵
- ترومای کند (غیر نافذ) شامل چه تروماهایی می باشد و چه عوارضی دارد؟..... ۲۵
- آسیب های ناشی از ترومای غیر نافذ چه عوارضی بر مادر و جنین می گذارد؟..... ۲۷
- تدابیر درمانی ترومای غیر نافذ در بارداری شامل چه اقداماتی می باشد؟..... ۲۸
- آسیب های ناشی از ترومای نافذ چه عوارضی برای مادر و جنین به همراه دارد؟..... ۳۰
- تدابیر درمانی ترومای نافذ در بارداری شامل چه اقداماتی می باشد؟..... ۳۱
- آسیب های حرارتی وارد شده در بارداری چه عوارضی را به دنبال دارند؟..... ۳۲
- شوک الکتریکی وارد شده در بارداری چه عوارضی را به دنبال دارد؟..... ۳۳
- در برخورد با زنان حامله دچار تروما، جهت احیا (CPR) چه اقداماتی باید انجام داد؟..... ۳۳

فصل سوم: اختلالات قلبی و عروقی در بارداری..... ۳۹

- تغییرات فیزیولوژیکی قلب در دوران حاملگی چگونه است؟..... ۳۹
- روش های بررسی و تشخیص بیماری های قلبی - عروقی..... ۴۰
- طبقه بندی بالینی بیماری های قلبی بر چه اساسی است و چگونه می باشد؟..... ۴۱
- تنگی درجه میترال..... ۴۲
- منظور از تنگی درجه میترال چیست..... ۴۲
- شایع ترین علت نارسایی قلبی در MS چیست؟..... ۴۳
- مکانیسم بروز احتقان ریوی در بیماران مبتلا به تنگی درجه میترال چگونه است؟..... ۴۳
- علت تاکی کاردی در بیماران MS چیست؟..... ۴۳
- اصول حاکم بر درمان بیماران مبتلا به تنگی درجه میترال (MS) چیست؟..... ۴۳
- ملاحظات عمومی ویژه بیماران دچار MS چیست؟..... ۴۳
- تشخیص، پیگیری و درمان در تنگی درجه میترال چگونه است؟..... ۴۴
- در این بیماری چگونه می توان از تب روماتیسمی در دوران بارداری پیشگیری کرد؟..... ۴۵
- در چه بیمارانی احتمال ترومبو فلیت بالاست و چگونه باید از آن پیشگیری کرد؟..... ۴۵
- برای افزایش میزان پرشدگی دیاستولیک بطن چه باید کرد؟..... ۴۵
- وضعیت نارسائی درجه میترال در حاملگی چگونه می باشد؟..... ۴۵
- علل ایجاد رگورژیتاسیون درجه میترال در زنان سنین حاملگی چیست؟..... ۴۶

- ۴۶ وجود چه علائمی در بیمار پزشک را به سمت تشخیص نارسائی دریچه میترال.....
- ۴۶ چگونه نارسائی میترال را تشخیص می‌دهیم؟.....
- ۴۷ درمان بیماران مبتلا به نارسائی میترال چگونه است؟.....
- ۴۷ رابطه تب روماتیسمی با حاملگی چگونه است؟.....
- ۴۷ تظاهرات تب روماتیسمی به صورت زیر است:.....
- ۴۸ در معاینه بالینی بیمار مشکوک به تب روماتیسمی به دنبال چه علائمی می‌گردیم؟.....
- ۴۸ پرو لاپس دریچه میترال (MVP).....
- ۴۸ در معاینه بیمار مشکوک به پرو لاپس دریچه میترال (MVP).....
- ۴۹ در یک بیمار مبتلا به نارسائی دریچه میترال که در دوره قبل یا اوائل حاملگی.....
- ۴۹ منظور از تنگی آنورت چیست و چگونه ایجاد می‌شود؟.....
- ۵۰ تشخیص، پیگیری و درمان در تنگی آنورت چگونه است؟.....
- ۵۱ رابطه نارسائی دریچه آنورت و حاملگی چگونه می‌باشد؟.....
- ۵۱ علل شایع نارسائی دریچه آنورت (AR) چیست؟.....
- ۵۱ علائم کلیدی تشخیص نارسائی دریچه آنورت کدام است؟.....
- ۵۲ در بیماران مشکوک به نارسائی دریچه آنورت تشخیص قطعی.....
- ۵۲ چگونه نارسائی دریچه آنورت را درمان کنیم؟.....
- ۵۲ چه توصیه‌های درمانی را برای زنان حامله مبتلا به نارسائی دریچه آنورت.....
- ۵۳ کوآرکتاسیون آنورت چیست؟.....
- ۵۳ وضعیت کوآرکتاسیون آنورت در دوران بارداری چگونه است؟.....
- ۵۳ فرد مبتلا به کوآرکتاسیون آنورت باید در طول بارداری نکات زیر را رعایت کند:.....
- ۵۴ منظور از تنگی دریچه شریان ریوی چیست؟.....
- ۵۴ روش کمک تشخیصی در بیماران مبتلا به تنگی دریچه شریان ریوی کدام است؟.....
- ۵۴ درمان انتخابی بیماران مبتلا به تنگی دریچه شریان ریوی چیست؟.....
- ۵۴ رابطه بیماری تنگی دریچه شریان ریوی و بارداری چگونه است؟.....
- ۵۵ منظور از نقص دیواره بین بطنی چیست؟.....
- ۵۵ روش‌های کمک تشخیصی و علائم نقص دیواره بین بطنی کدامند؟.....
- ۵۶ وضعیت نقص دیواره بین بطنی در دوران بارداری چگونه است؟.....

- منظور از نقص دیواره بین دهلیزی چیست؟ ۵۶
- روش‌های تشخیصی نقص دیواره بین دهلیزی کدامند؟ ۵۶
- وضعیت نقص دیواره بین دهلیزی در دوران بارداری چگونه است؟ ۵۷
- باز ماندن مجرای شریانی به چه وضعیتی اطلاق می‌گردد؟ ۵۷
- وضعیت بیماران مبتلا به باز ماندن مجرای شریانی در دوران بارداری ۵۸
- تترالوژی فالوت چیست؟ ۵۸
- بیماران مبتلا به تترالوژی فالوت را چگونه درمان کنیم؟ ۵۹
- آیا تترالوژی فالوت در دوران بارداری به خوبی تحمل می‌گردد؟ ۵۹
- ناهنجاری اِشتاین را چگونه توصیف می‌کنیم؟ ۵۹
- روش کمک تشخیصی ناهنجاری اِشتاین چیست؟ ۶۰
- وضعیت بیماران مبتلا به ناهنجاری اِشتاین در دوران بارداری چگونه است؟ ۶۰
- سندرم ایزمنگر را تعریف کنید؟ ۶۰
- رابطه سندرم ایزمنگر و بارداری چگونه است؟ ۶۰
- اقدامات حمایتی در بیماران قلبی ۶۳
- «مراقبت‌های پیش از بارداری preconception care» ۶۳
- چه توصیه‌هایی برای یک بیمار قلبی دارید که پیش از بارداری به شما مراجعه می‌کند؟ ۶۳
- «مراقبت‌های دوران بارداری Antenatal care» ۶۳
- «مراقبت‌های حین زایمان Intrapartum care» ۶۴
- مراقبت‌های مرحله دوم لیبر زنان مبتلا به بیماری قلبی چگونه است؟ ۶۶
- «مراقبت‌های بعد از زایمان postnatal care» ۶۶
- آیا می‌توان از محرک‌های رحمی در افراد حامله مبتلا بر بیماری قلبی استفاده کرد؟ ۶۸

فصل چهارم: ۷۱

- تکامل ایمنی جنین از چه زمانی آغاز می‌گردد؟ ۷۱
- منظور از انتقال عمودی عفونت چیست؟ ۷۱
- ویروس واریسلا - زوستر چه تاثیری بر بارداری دارد؟ ۷۲
- ابتلا به عفونت واریسلا چه تاثیری بر جنین دارد؟ ۷۳
- عفونت با واریسلا حول و حوش زایمان چه تاثیری بر نوزاد می‌گذارد؟ ۷۳

- پاتوژن و انتقال سیتومگالوویروس چگونه است؟ ۸۱
- تظاهرات بالینی سیتومگالوویروس چیست؟ ۸۱
- عفونت مادرزادی چگونه صورت می گیرد؟ ۸۲
- تست های آزمایشگاهی جهت تشخیص سیتومگالو شامل چه مواردی است؟ ۸۲
- تشخیص قبل از تولد ویروس سیتومگالو چگونه صورت می گیرد؟ ۸۳
- آمنوستنز چه نقشی در تشخیص ویروس سیتومگالو دارد؟ ۸۳
- سونوگرافی چه نقشی در تشخیص ویروس سیتومگالو دارد؟ ۸۳
- تشخیص عفونت مادرزادی در نوزاد چگونه می باشد؟ ۸۴
- اداره عفونت مادرزادی چگونه صورت می گیرد؟ ۸۴
- ابتلا به عفونت استریتوکوک گروه A در بارداری چه عوارضی ایجاد می کند؟ ۸۵
- ابتلا به استریتوکوک گروه B در بارداری چه عوارضی ایجاد می کند؟ ۸۵
- جهت پروفیلاکسی نوزادان از استریتوکوک گروه B چه اقداماتی صورت می گیرد؟ ۸۶
- پیشگیری از استریتوکوک گروه B چگونه انجام می شود؟ ۸۶
- پاتوژن و انتقال لیستریوز چگونه است؟ ۸۸
- بارداری چه تاثیر بر ابتلا به لیستریوز دارد؟ ۸۸
- تظاهرات بالینی لیستریوز در بارداری چگونه است؟ ۸۹
- درمان عفونت لیستریوز به چه صورت است؟ ۸۹
- سالمونلا و شیگلا چه نوع عفونتی تولید می کنند؟ ۸۹
- ابتلا به سالمونلا در بارداری چه عوارضی ایجاد می کند؟ ۹۰
- موثرترین درمان برای سالمونلا چیست؟ ۹۰
- عفونت های شیگلایی چه نوع عفونتی هستند و علائم آنها به چه صورت است؟ ۹۰
- بیماری شیگلا چگونه انتقال می یابد؟ ۹۱
- درمان انتخابی شیگلوز در بارداری چیست؟ ۹۱
- عفونت توکسوپلاسموز چه نوع عفونتی هستند و علائم آن به چه صورت است؟ ۹۲
- ابتلا به توکسوپلاسموز چه تاثیر بر بارداری دارد؟ ۹۲
- تشخیص توکسوپلاسموز چگونه می باشد؟ ۹۳
- برای تشخیص توکسوپلاسموز در بارداری چه اقداماتی لازم است؟ ۹۳

- تشخیص ابتلای جنین با توکسوپلاسموز چگونه صورت می‌گیرد؟ ۹۴
- تشخیص بیماری توکسوپلاسموز در نوزاد چگونه صورت می‌گیرد؟ ۹۴
- جهت پیشگیری از توکسوپلاسموز چه توصیه‌هایی مفید است؟ ۹۵
- درمان توکسوپلاسموز در بارداری چگونه صورت می‌گیرد؟ ۹۵
- پاتوژن و علائم بالینی مالاریا چگونه است؟ ۹۶
- مالاریا چه اثری بر حاملگی دارد؟ ۹۶
- درمان ارجح مالاریا در بارداری چیست؟ ۹۶
- جهت پروفیلاکسی از مالاریا چه مواردی پیشنهاد می‌گردد؟ ۹۷
- سندرم تنفسی حاد شدید (SARS) چیست؟ ۹۷
- علائم بیماری سارس چیست؟ ۹۷
- رژیم‌های درمانی پیشنهادی سارس چیست؟ ۹۸
- روش تشخیص آزمایشگاهی سارس چگونه می‌باشد؟ ۹۸
- بیوتروویسم چیست؟ ۹۹
- پاتوژن و علائم بالینی آبله چگونه است؟ ۹۹
- پاتوژن و علائم بالینی سیاه زخم چیست؟ ۹۹

فصل اول:

چاقی

یکی از عوامل خطر ساز در حاملگی، عدم تناسب وزن مادر نسبت به قد او می باشد. چاقی از شایع ترین مشکلات تغذیه ای در حاملگی می باشد (۱).

اضافه وزن در بارداری بر اساس چه شاخصی محاسبه می گردد؟

- یکی از روش های معمول محاسبه چاقی، تعیین شاخص توده بدنی (Body Mass Index) است که با تقسیم وزن بر حسب کیلوگرم بر مجذور قد بر حسب متر مربع به دست می آید (۱).
- شاخص توده ی بدنی افراد با وزن طبیعی، $19/8$ تا 26 و افراد چاق، بیش از 26 کیلوگرم بر متر مربع می باشد (۱).

چاقی باعث افزایش چه خطرانی در بارداری می گردد؟

- چاقی با خطر زیادی از بیماری های قلبی عروقی، دیابت شیرین، هیپرتانسیون، سکتة مغزی، استئوآرتریت و بیماری های متابولیک همراه می باشد. این بیماری های مرتبط با چاقی، به همراه هم منجر به کاهش

طول عمر می‌شوند (۳ تا ۱).

- چاقی به دلیل افزایش دادن مقاومت به انسولین، با کاهش باروری همراه است. در بسیاری از زنان چاق که حامله می‌شوند تعدادی از پیامدهای نامطلوب بارداری از قبیل دیابت حاملگی، پره اکلامپسی، تأخیر رشد جنین و حوادث ترومبوآمبولی افزایش می‌یابد (۵ و ۴).
- ماکروزومی و مرگ و میر نوزادی، دیستوشی شانه، عدم تناسب سر با لگن و سزارین در چاقی افزایش می‌یابد (۶).
- سزارین در زنان چاق به علت عدم تناسب سر جنین با لگن مادر بدلیل ماکروزومی جنین رایج‌تر می‌باشد (۷).
- خطر زایمان بسیار زودرس و نوزاد با اختلالات قلبی و نقص لوله عصبی و ماکروزومی در زنان چاق بیشتر است (۸).
- خانم‌هایی که در شروع بارداری چاق هستند در معرض خطر افزایش فشار خون، دیابت شیرین بارداری و زایمان از طریق سزارین قرار می‌گیرند (۷ و ۶).
- همچنین خانم‌های چاق مشکلات بیشتری در شیردهی خواهند داشت.
- نوزادان مادران چاق بیشتر از نوزادان مادران طبیعی مبتلا به ماکروزومی، نمره آپگار پایین هنگام تولد و چاقی دوران کودکی خواهند شد (۹).
- بر اساس مقاله فروهری و همکاران (۲۰۰۸)، ۴۷۶ خانم باردار مورد بررسی قرار گرفتند و نتایج تحقیق تفاوت معنی داری در وزن و آپگار نوزادان مادران چاق در مقایسه با مادرانی که وزن طبیعی داشتند نشان داد. (۱۰)

آیا کاهش وزن در بارداری توصیه می‌گردد؟

- کاهش وزن، برای افراد چاق کار بسیار دشواری است و حتی در صورت دستیابی به آن، نگهداری آن مشکل می‌باشد. خانم‌های باردار در هر شرایط